

Liryka wokalna Neda Rorema.
Ekspresja wykonawcza wybranych pieśni kompozytora
z uwzględnieniem analizy literackiej tekstów poetyckich

Promotor pracy doktorskiej: prof. dr hab. Jolanta Gzella

Liryka wokalna Neda Rorema obejmuje obszerny i mało znany w Polsce materiał badawczy. Na podstawie własnych doświadczeń oraz zebranej literatury uważam, że niewątpliwie zasługuje na większy rozgłos i spopularyzowanie jej przed szerszą polską publicznością. Ned Rorem jest kompozytorem, który wpisał się w kanon amerykańskiej kultury muzycznej. Pomimo odrzucenia przez krytyków zafascynowanych współczesną muzyką eksperymentalną lat 60. i 70. pozostał wierny harmonice dur-moll. Swoją bogatą lirykę wokalną (ponad 400 pieśni) tworzył do tekstów wybitnych pisarzy amerykańskich oraz angielskich, co w rezultacie podkreśliło oryginalność jego kunsztu.

Obecnie należy do najbardziej utalentowanych i nagradzanych współczesnych amerykańskich kompozytorów. Otrzymał nagrodę Pulitzera w dziedzinie muzyki w 1976 roku, za orkiestrową kompozycję *Air Music*. Jest laureatem nagrody Grammy wraz z Atlanta Symphony Orchestra za wybitne nagranie orkiestrowe z 1998 roku. American Society of Composers, Authors and Publishers (ASCAP) trzykrotnie przyznało Roremowi nagrodę, w tym w 2003 roku za całokształt twórczości. Był odbiorcą stypendiów Fulbrighta (1951), Guggenheima (1957), laureatem nagrody National Institute of Arts and Letters (1968), wykładowcą na uniwersytetach w Buffalo, Utah, Instytucie Curtisa w Filadelfii oraz w latach 2000-2003 pełnił funkcję prezesa American Academy of Arts and Letters.

Dzieło artystyczne stanowi nagranie wybranej liryki wokalnej z wczesnego okresu twórczości kompozytora, zarejestrowane na nośniku CD oraz opis dzieła wybranych pieśni pod kątem ekspresji wykonawczej z uwzględnieniem analizy literackiej tekstów poetyckich. Wybrane 23 pieśni spośród zbiorów: *Four Songs*, *Six Songs for High Voice* oraz *14 Songs on American Poetry* zostały zarejestrowane przy współpracy z pianistą dr Mateuszem Piechnatem. Celem rozprawy jest postawienie i wyłonienie tez dotyczących liryki wokalnej Neda Rorema oraz przedstawienie i ukazanie ekspresji wykonawczej w wybranych pieśniach. Zadaniem rozprawy jest rozpoznanie i opis cech charakterystycznych stylu kompozytorskiego Neda Rorema oraz próba

odczytania intencji kompozytora na podstawie wybranych pieśni ze szczególnym uwzględnieniem ekspresji wykonawczej. Ważne jest też zrozumienie przez wykonawców – wokalistę i pianistę – związków muzyki ze słowem.

Praca obejmuje wstęp, trzy rozdziały, zakończenie, aneks, bibliografię oraz streszczenie w języku angielskim. Rozdział pierwszy ukazuje tło historyczne rozwoju muzyki w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej na przestrzeni wieków. Rozdział drugi został poświęcony życiu i twórczości Neda Rorema. Rozdział trzeci to opis dzieła, obejmuje charakterystykę wybranych pieśni kompozytora pod kątem ekspresji wykonawczej z uwzględnieniem analizy literackiej tekstów poetyckich. Zakończenie podsumowuje wnioski wynikające z niniejszej dysertacji. Rozprawę kończy aneks prezentujący krótkie biografie autorów wierszy wybranych pieśni oraz bibliografia, na którą składają się pozycje dotyczące poruszanej problematyki.

Życie i twórczość tak znamienitego kompozytora obejmuje fascynujący temat do poznawania oraz popularyzowania jego muzyki w Polsce, tym bardziej, że oprócz twórczości kompozytorskiej jest autorem kilkunastu książek, jednak najbliższa jego sercu jest twórczość wokalna. Nie bez powodu „The Time Magazine”, już w 1964 roku, nazwał Rorema „najlepszym na świecie kompozytorem pieśni artystycznych”. Z punktu widzenia wykonawstwa muzyki wokalno-instrumentalnej wybrane pieśni okazały się bardzo interesującym materiałem do badań.